

Óli Jacobsen

Foxferðin:

HEIMIÐ HJÁ TVEIMUM
LØGMONNUM

Húsið á Oyrareingjum, har manningin á Fox vitjaði, hevur fostrað mong valafólk, millum hesi tveir løgmenn

2. partur

Seinasti partur um ferðina hjá Fox í 1860 endaði við eini hugaligari frásøgn heima hjá Óla Kristian Dam á Oyrareingjum. Hildið verður áfram:

Den megen Tale om Ureenlighed paa Færøerne hidrører vel nærmest fra saadanne bedømmere, som kun har bevaret Indtrykket fra Fiskerleierne, hvor jo saadan rigtignok altid vil findes, eller Grunden ligger i, at man har anlagt en falsk Maalestok for Bedømmelsen. Den samme Mand, f.eks. fra Danmark, der stødes over, hvad han kalder Færingens mindre Omhyggelighed i denne Retning, vilde muligen blive i endnu højere Grad forbauset ved at høre en Beboer fra et tropisk Klima, eller maaske blot en Englænder, forundre sig over ham og hans Sædvaner i samme Retning.

Man børe ikke bedømme en hel Befolkning ved dens nederste Klasser alene. Vi, Dr Raee, Shaffner og jeg overraskede Befolkningen uventet med vore Besøg, og vi kom enstemmig til det Resultat, at den hidtil almindelige Dom her hjemme om Færingen er for streng og ikke retfærdig.

Man vil maaske sige, at vi er ikke aldeles uhildede Dommere, maaske endog med Hentydning til Louise (dóttir Óla Kristian) og Kaffen o.s.v. Nu vel. Vi indrømme, at vi elske Færingen, saaledes om vi saae ham. Hvor kan man andet ende holde af en saadan god, sund Natur, en saa opvakt Fjeldboer, en saa kjæk Søgut! Hans hele Væsen tiltaler, og hans hurtige Fatteevne gjør hans Omgang behagelig.

Heimið á Oyrareingjum fostraði tveir løgmenn

Kona Óla Christian var Anna Kristina Mohr, ættað úr Havn. Ein dóttir verður í frásøgnini nevnd við navni, Louisa. Hon var fødd í 1839. Hon bleiv gift við Thomas Debes av Oyri.

Tey finga fimm børn. Ein sonur var Hans Debes, sum í 1937 doyði umborð á Maritanu undir Grønlandi, helst av hjartaslag, 55 ára gamal. Hann varð jarðaður í Sukurtoppinum. Hans var giftur við Marin Margrethu Klein og var búsettur í Fuglafirði. Tey áttu eina adoptivdóttir.

Hinar døturnar, sum vóru umrøddar, eru: Inger Anna Maria, f. 1832, Elisabeth Marianna f. 1834, Helena Nicolina f. 1842 og Anna Elisabeth f. 1845.

Tað var ein sonur í húsinum. Hann hevði eitt ógvuliga kent navn, Petur Mohr Dam. Hann var føddur í 1837 og doyði í 1890, 53 ára gamal. Sum einasti sonur bleiv hann bóndi við Sjógv. Hann bleiv giftur við Johannu Mariu Djurhuus úr Tinggarðinum í Kollafirði f. 1840.

Tey finga trí børn. Elstur var sonurin Johan f. 1863. Hann er kendur sum tann fyrsti í Kollafirði í Brøðrasamkomuni saman við konuni Elsbu Katrinu.

Eisini var hann tingmaður fyri sambandsflokkinn frá 1903-18. Hann var kendur fyri at vera ein serdeilis gávaður maður. Hann tosaði og skrivaði íslendskt, enskt, týskt og franskt umframt, at hann var kønur í fornnorrønnum máli

Yngstur var Óli Christian, f. 1867. Konan var Sára Maria Olsen. Hann gekk burtur á útróðri, einans 39 ára gamal.

Ein sonur teirra var Petur Mohr Dam, ein tann kendasti politikarin

Tað finnast fleiri fotomyndir frá vitjanini hjá Fox. Góðskan er ikki so góð, men søguliga eru tær sjálvandi áhugaverdar. Henda er frá Havnarvág

í Føroyum og løgmaður í tveimum umførum. Í bókini um Kjølbro verður greitt frá, at Petur Mohr Dam var so avgjörður fráhaldsmaður, at tá hann skuldi skála, bað hann um sodavatn. So nógv hevði pápabeiggin, Johan Dam, ávirkað hann sum smádrong.

Sum kunnugt var ein sonur Petur Mohr Dam, Atli, longst sitandi løgmaður í Føroyum, nevniliga í 16 ár.

Koppa Jákup var ein pressari

En af vore Ledsagere, en jævn Bondeknøs, Jacob Jacobsen, 23 Aar gammel, interesserede sig saa meget for Bjergbarometer, at han ikke hvilede, før han havde

forstaaet Meningen med det; han følte desuden Trang til at lære det fremmede Tungemaal, han hørte os Tale, hvisaarsag Dr. Rae forærede ham en engelsk Bog for Begyndere. Den er jeg overbevist om, at han nu kjender udenad, og at han vil kunne klare sig, naar han igjen kommer sammen med Engelskmænd. I eini notu verður sagt: "Jeg ved nu, at det er saa".

Gjördist stjúkpápi Dollan

Jákup var ein áhugaverdur persónur. Longu 20 ára gamal fór hann einsamallur um landið at koppseta fólk móti koppum, tí læknin hevði forfall.

Í 1878 gjördist hann limur í Thorshavns Afholdsforening, og

var ein av tess dyggastu stuðlum. Hann var byggimeistari, men hann var eisini Føroya fyrsti prentari. Einans 15 ára gamal varð hann av Niels Winther biðin um at prenta Føroya fyrsta blað, Færingetiden, sum tó av øðrum orsökum fekk stutta ævi.

Hann varð fyrru ferð giftur við Johannu Cathrinu Caspersdatter. Hon doyði í ung, tey áttu tvær døtur.

Men í 1874 giftist hann aftur við Sigu Danielsen, ættað úr Tranti í Havn. Hon átti tá ein son, Daniel Jacob, vanligu nevndur Dollin, sum er væl kendur fyri sín leiklut í Congosøguni.

Tey bæði finga fimm børn saman, men bara eitt teirra kom undan. Tað var Magnus, sum gjördist kendur millum annað sum byggimeistari. Magnus er tiskil ættarfaðir til øll "tey av Kamarinum", kend fyri teirra sang.

Føroyingurin hevur karakter

Færingen besidder en udviklet, selvstændig Karakter og et frit aabent Blik paa Livet.

I omgang er han beleven som kun faa Bønder i Verden, og man kan have megen Glæde af hans Omgang. I Faren er han en brav Kammerat og seer Døden roligt under Øie, hvortil han vænnes paa den farlige Fuglefangst paa Klipperne, der aarlig kræver Menneskeoffere, saavelsom paa Søen i sin Robaad, den han haandterer med en i Sandhed beundringsværdig Færdighed og Ro.

Dertil er Færingen nøjsom og, hvad der er bedre, han føler sig lykkelig i sine ringe Kaar og elsker sit magre Fjeldhjem og sine Sunde fremfor nogen Plet paa Jorden. Hvo har nogensinde hørt om en